

בש"פ 3352/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 3352/20

בש"פ 3867/20

כבוד השופטת י' וילנר

לפני:

מדינת ישראל

המבקשת בש"פ 3352/20

והמשיבה בבש"פ 3867/20:

נגד

המשיב בש"פ 3352/20 והעורר פלוני

בבש"פ 3867/20:

בקשה שלישית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק
סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996; וערר על החלטת בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד במ"ת 15958-03-19 מיום 8.6.2020,
שניתנה על-ידי כב' השופט ע' דרויאן-גמליאל

בשם המבקשת בש"פ 3352/20

והמשיבה בבש"פ 3867/20: עו"ד עמרי כהן

בשם המשיב בש"פ 3352/20

והעורר בבש"פ 3867/20: עו"ד שירן ברגמן

החלטה

עמוד 1

1. לפני בקשה שלישית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), שהדיון בה אוחד עם ערר המשיב (להלן: העורר) על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ע' דרויאן-גמליאל) במ"ת 15958-03-19 מיום 8.6.2020, בגדרה נדחתה בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד לתום ההליכים נגדו.

רקע כרונולוגי

2. ביום 8.4.2019 הוגש נגד העורר ונאשמים נוספים כתב אישום מתוקן, המייחס לעורר ולאדם נוסף (להלן: האחר) עבירה של ניסיון לייבוא סם מסוכן בצוואת חדא לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 בצירוף סעיפים 25 ו-29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על-פי המתואר בכתב האישום, עובר לחודש פברואר 2018 העורר והאחר סיכמו לייבא לישראל, מפנמה ודרך אוקראינה, סם מסוכן מסוג קוקאין לצרכי סחר בסם. לשם כך יצר העורר קשר עם איוון קרייבסקי (להלן: קרייבסקי) אשר איתר עבורו בעזרתו של שימקו ניקולאי אולגוביץ (להלן: אולגוביץ) שני בלדרים להעברת המזוודה שהכילה את הסם מפנמה.

בהתאם לכך, ביום 21.12.2018 רכש העורר בהוראת האחר כרטיסי טיסה הלוך ושוב מאוקראינה לפנמה עבור הבלדרים, וביום 24.12.2018 הגיעו הבלדרים לפנמה. במהלך שהותם שם, קיבלו הבלדרים מזוודה בה הוסלקו ארבע חבילות של סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של כ-2,562 גרם נטו. כמו כן, העבירו העורר וקרייבסקי, בהוראת האחר, סכומי כסף שונים לבלדרים לצורך כלכלתם. ביום 17.1.2019 שבו הבלדרים לאוקראינה כשהמזוודה עמם ונעצרו על-ידי הרשויות האוקראיניות, ללא ידיעת העורר והאחר. הרשויות האוקראיניות החליפו את הסם המסוכן שהוסלק במזוודה בשקי קמח וסיכמו עם אולגוביץ כי יעביר הלאה את המזוודה. בהמשך, נתן העורר לקרייבסקי 10,000 דולר כתמורה לעבודתו שלו ושל אולגוביץ. עוד מתואר בכתב האישום כי ביום 24.1.2019 העביר אולגוביץ לאשתו של קרייבסקי את המזוודה בהוראת העורר, האחר וקרייבסקי, וביום 27.1.2019 היא שבה עם המזוודה לישראל. בהמשך, נפגש העורר עם קרייבסקי ואשתו ביהוד, קיבל את המזוודה לידי ורכבו. בהתאם למתכונן, הגיע העורר למקום מפגש מוסכם בלוד והעביר לידי יתר הנאשמים בפרשה את המזוודה, בתמורה לשקית שהכילה 50,700 ש"ח במזומן.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום ביקשה המדינה לעצור את העורר ויתר הנאשמים בפרשה עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. בדיון ביום 6.11.2019 הסכים העורר לבקשה בהיעדר חלופה מתאימה בעניינו ומשכך הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

בחלוף תשעה חודשים ממועד מעצרו, הגישה המדינה בקשה ראשונה להארכת מעצרו של העורר ובהסכמתו התקבלה הבקשה ומעצרו הוארך בתשעים ימים החל מיום 7.12.2019 (בש"פ 7671/19; כב' השופט נ' הנדל).

הבקשה הראשונה לעיון חוזר

4. ביום 17.12.2019 הגיש העורר לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר בהחלטה מיום 6.11.2019 המורה על מעצרו, במסגרתה עתר לשחרורו לחלופת מעצר. ביום 23.12.2019 הורה בית המשפט המחוזי על קבלת תסקיר מעצר בעניינו של העורר.

5. ביום 20.1.2020 הגיש שירות המבחן תסקיר מעצר ממנו עולה כי נשקפת מהעורר רמת סיכון משמעותית וכי החלופה שהוצעה (מעצר בית בבית הוריו) אינה נותנת מענה הולם לסכנה זו. על רקע התרשמותו, לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

6. ביום 23.1.2020 דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת מ' ברנט) את הבקשה לעיון חוזר על רקע המלצתו השלילית של שירות המבחן.

7. בחלוף תשעה חודשים נוספים הגישה המדינה בקשה שנייה להארכת מעצרו של העורר. ביום 1.3.2020 נעתר בית משפט זה לבקשה וזאת בשים לב להערכת המסוכנות המשמעותית העולה מהתסקיר ובשל העובדה שאין בכוחה של החלופה שהוצעה לתת מענה הולם למסוכנות (בש"פ 1467/20; כב' השופט ד' מינץ).

הבקשה השנייה לעיון חוזר

8. ביום 2.4.2020 הגיש העורר לבית המשפט המחוזי בקשה נוספת לעיון חוזר, במסגרתה נטען כי חלוף הזמן מאז מעצרו, מצבו הבריאותי (ובכלל זה - מחלת האפילפסיה ממנה הוא סובל) ומצב החירום השורר במדינה בשל התפשטות נגיף הקורונה, כל אלה מצדיקים עיון מחדש בהחלטת המעצר בעניינו. עוד טען העורר כי המלצתו השלילית של שירות המבחן נעוצה בעיקרה בהיעדר מערך פיקוח מתאים, ולא בחוסר היכולת לתת בו אמון, ומשכך הציע כי נוסף על הוריו, תשמש גם אחותו כמפקחת.

ביום 27.4.2020 התקיים דיון בבקשה בבית המשפט המחוזי, ובסופו הורה בית המשפט המחוזי על קבלת תסקיר משלים בעניינו של העורר, וזאת על רקע הצעתו כי אחותו ודודתו תשמשנה אף הן כמפקחות. כן הורה בית המשפט על קבלת תעודת רפואית ביחס למצבו הרפואי של העורר על-מנת שניתן יהיה להעריך האם שירות בתי הסוהר ערוך לספק לעורר את הטיפול הרפואי הנדרש לו.

9. בהמשך לכך, ביום 5.5.2020 הגיש שירות בתי הסוהר תעודת רפואית בה צוין כי בשים לב לטיפול הרפואי המוענק לעורר אין בשלב זה מניעה רפואית להמשך החזקתו במעצר.

10. ביום 20.5.2020 הגיש שירות המבחן תסקיר מעצר משלים בעניינו של העורר ממנו עולה כי העורר השתתף בקבוצה בהנהלת העובדת הסוציאלית של שירות בתי הסוהר, אך התקשה להשתלב והביע אמביוולנטיות באשר להשתתפותו בה. כן צוין כי העורר צרך סמים בשל מחלתו ועם הזמן התדרדר לשימוש לרעה בסמים; כי הוא מתקשה

לבחון את דפוסיו ומתכחש להתנהלותו הבעייתית בתחום הסמים; וכי תקופת מעצרו הממושכת לא הגבירה את רצונו לבחון את ההתדרדרות המשמעותית במצבו, כאשר הוא מצמצם את המימוש לו ומתנהל תוך ניתוק רגשי. לצד זאת, צוין כי מעצרו הראשון של העורר מהווה עבורו גורם מרתיע אשר מפחית את הסיכון בדבר הישנותן של עבירות בתחום הסמים, וכי בהינתן מפקחים מתאימים ניתן לשקול את מעצרו בפיקוח אלקטרוני. ואולם, שירות המבחן התרשם כי אמו של העורר ודודתו אינן מתאימות לשמש כמפקחות, וכי אחותו בעלת יכולת מוגבלת לפקח עליו בשל עבודתה. על רקע כל האמור, שירות המבחן לא בא בהמלצה לעצור את העורר בפיקוח אלקטרוני או בהמלצה לשחררו לחלופת מעצר.

11. ביום 31.5.2020 התקיים דיון בבקשה השנייה לעיון חוזר, במסגרתו הציע העורר שני מפקחים נוספים. בהתאם לכך, הורה בית המשפט המחוזי על קבלת תסקיר משלים נוסף לצורך בחינת המפקחים המוצעים.

12. ביני לביני, ביום 25.5.2020 הגישה המדינה לבית משפט זה בקשה שלישית להארכת מעצרו של העורר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. בדיון שהתקיים ביום 1.6.2020 הוסכם לדחות את הדיון עד לאחר הכרעת בית המשפט המחוזי בבקשה השנייה לעיון חוזר והוסכם כי העורר יעצר עד להחלטה אחרת.

13. ביום 2.6.2020 הגיש שירות המבחן תסקיר משלים ביחס להתרשמותו מן המפקחים החדשים שהוצעו. מפקחים אלה ציינו בפני שירות המבחן כי הם מקיימים קשרים חברתיים עם העורר, אך כי בשנים האחרונות הקשר בניהם התרופף והם נפגשו באירועים חברתיים או בחגים. שירות המבחן ציין כי המפקחים האמורים עובדים בכל ימות השבוע, אחד כמהנדס והשני במפעל הייטק; מביעים עמדה חיובית כלפי רשויות החוק; מבינים את חומרת המעשים המיוחסים לעורר; וכי מדובר באנשים אסרטיביים. לבסוף המליץ שירות המבחן על המשך מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני וזאת על רקע מעצרו הממושך, העובדה כי המעצר מהווה גורם מרתיע עבורו ובשל ההתרשמות כי העורר איננו בעל דפוסים שוליים מושרשים. לפיכך, הומלץ על מעצרו של העורר באיזוק אלקטרוני בבית אמו, הנמצא רחוק מהמקום בו ניהל קשרים שוליים, ובפיקוחם של אחותו ושני חבריו.

14. אחר כל זאת, ביום 8.6.2020 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר. בהחלטתו עמד בית המשפט המחוזי על חומרת המעשים המיוחסים לעורר וציין כי הגם שאין לחובתו עבר פלילי של ממש, קשה להתעלם מהנכונות והיכולת לפעול לייבוא סם יקר ובכמות גדולה. עוד צוין כי המניע שעמד לכאורה בבסיס המעשים היה מניע כלכלי, וכי מניע זה עודנו רלוונטי שכן אין לצפות שהעורר היטיב את מצבו הכלכלי מאז מעצרו.

כמו כן, התייחס בית המשפט המחוזי לתסקיר המשלים שהוגש בעניינו של העורר וציין כי קשה ליישב בין המתואר בתסקיר בהרחבה לפיו העורר אינו מפנים או מכיר בדפוסיו הבעייתיים הקשורים לצריכת הסמים, לבין המסקנה העולה מן התסקיר לפיה הומלץ על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני. כן צוין כי קשה לקבל את מסקנת שירות המבחן באשר להתאמת חבריו של העורר לתפקיד הפיקוח, וזאת מאחר שהקשר בינם לבין העורר ניתק כמעט לחלוטין בשנים האחרונות ומשום ששניהם עובדים במשרות מלאות ובעלי משפחות. בנסיבות אלו, נקבע כי חבריו של העורר יתקשו באופן ברור לפקח עליו במשך תקופה ארוכה.

בית המשפט המחוזי התייחס בהחלטתו גם לתעודת הרופא שהוצגה במעמד הדיון וקבע כי מהאמור בה עולה שניתן להעניק לעורר את הטיפול הרפואי הנדרש בין כותלי בית הסוהר.

על החלטה זו הגיש העורר את הערר שלפני, וביום 15.6.2020 הוריתי כי הוא יישמע במאוחד עם הבקשה השלישית של המדינה להארכת מעצרו של העורר.

הערר דנן (בש"פ 3867/20)

15. בהודעת הערר ובדיון שהתקיים בפניי ביום 16.6.2020 טען העורר כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא נתן משקל מספק לחלוף הזמן, לתקופת מעצרו הממושכת, ולהמלצת שירות המבחן למעצרו באיזוק אלקטרוני. העורר מוסיף כי החלטת בית המשפט המחוזי ניתנה מבלי שהתרשם מהמפקחים באופן בלתי אמצעי, וכן כי לא ניתן משקל מספק למצבו הרפואי. לטענתו, הטיפול הרפואי שניתן לו במסגרת מעצרו אינו מספק, וכי כך עולה גם מתעודת הרופא שצורפה בעניינו.

16. המדינה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי וטוענת כי האמור בגוף התסקיר בעניינו של העורר אינו מתיישב עם המסקנה הסופית בו. כן טוענת המדינה כי לעורר היה תפקיד מרכזי בפרשה הנדונה וכן כי הוא היה מעורב זה מכבר בעבירות סמים בשנת 2018. אשר למפקחים, המדינה מציינת כי אחותו של העורר פנויה לפקח עליו אך לאחר שעות העבודה, וכי חבריו, המקיימים קשר רופף עם העורר, עובדים בכל ימות השבוע. בשל האמור נטען כי המפקחים לא נותנים מענה הולם על-מנת שניתן יהיה להורות על מעצרו של העורר בפקוח אלקטרוני. אשר למצבו הרפואי של העורר, טוענת המדינה כי כפי שעולה מהתעודה הרפואית מטעם שירות בתי הסוהר, ניתן להחזיקו במעצר וכי מכל מקום מתקיימת בעניין זה חזקת התקינות המנהלית.

הבקשה להארכת מעצר (בש"פ 3352/20)

17. המדינה ביקשה להאריך את מעצרו של העורר פעם שלישית, בטענה כי העבירה המיוחסת לעורר מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית על-פי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים, ובפרט נוכח סוג הסם שהעורר ניסה לייבא וכמותו. עוד נטען כי אמנם טרם החלה שמיעת הראיות בהליך העיקרי, אך העיכוב נבע בתחילה מבקשות דחייה של ההגנה לשם קבלה ולימוד של החומר, ובהמשך בשל ניסיונות גישור בין הצדדים שלא צלחו. עיכוב נוסף נבע, כך נטען, מהחלפת ייצוגו של העורר זמן קצר לפני שהוכרז מצב החירום בעקבות נגיף הקורונה אשר הביא אף הוא לדחייה נוספת בתחילת ההוכחות. המדינה הוסיפה כי לעת הזו קבועים מועדי הוכחות לימים 9.6.2020 ו-2.7.2020.

דיון והכרעה

18. לאחר העיון בערר ובבקשה להארכת מעצר ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, הגעתי

לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות וכי דין הבקשה להארכת מעצרו של העורר ב-90 ימים להתקבל.

הערר

19. סעיף 52 לחוק המעצרים קובע כי עיון חוזר בעניין הנוגע למעצר, לשחרור או להפרת תנאי השחרור בערובה - ייעשה באם "נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה". ואולם, לא מצאתי כי עלה בידי העורר להצביע על שינוי נסיבות בעניינו באופן המצדיק את שינוי ההחלטה על מעצרו עד תום ההליכים. העורר מתבסס בעררו על התסקירים המשלימים הכוללים המלצה למעצרו באיזוק אלקטרוני, כמו גם על מצבו הרפואי, המהווים לדידו נסיבות חדשות המצדיקות עיון חוזר בהחלטה להורות על מעצרו. אמנם, בתסקיר מיום 20.5.2020 העריך שירות המבחן כי מעצרו של העורר מהווה גורם מרתיע המפחית מן הסיכון, ובתסקיר מיום 2.6.2020 בא שירות המבחן בהמלצה לשחרר את העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, ואולם לצד זאת התרשם שירות המבחן כי העורר מתקשה להשתלב בקבוצת הטיפול; התדרדר לשימוש לרעה בסמים; מתקשה לבחון את ההתדרדרות המשמעותית במצבו חרף מעצרו הממושך; ומתכחש להתנהלותו הבעייתית בתחום הסמים. אם כן, הלכה למעשה, תסקירי המעצר אינם מלמדים על הפחתה ממשית במסוכנותו של העורר והתמונה העולה מן התסקירים האמורים בכללותם אינה חיובית.

בנוסף לכך, ובדומה לבית המשפט המחוזי, אף אני מצאתי קושי של ממש לקבל את מסקנת שירות המבחן בדבר התאמתם של המפקחים, וזאת לנוכח אורח חייהם העמוס והקשר הרופף בינם לבין העורר. יצוין בהקשר זה כי כידוע, תסקיר המעצר אינו כובל את שיקול דעתו של בית המשפט והוא בבחינת כלי עזר בלבד (ראו: בש"פ 1246/13 מדינת ישראל נ' ברקאט, פסקה 13 (15.2.2013); בש"פ 5540/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 ((2.08.2018)).

20. אשר למצבו הרפואי של העורר, בית המשפט המחוזי נתן דעתו בהחלטתו למצבו הרפואי וקבע, בין היתר, על סמך התעודה הרפואית שהוגשה, כי ניתן לטפל בעורר במסגרת מעצרו, ולא ראיתי להתערב בכך. חזקה על שירות בתי הסוהר שידאגו להעניק לעורר את הטיפול הרפואי הנדרש, ומכל מקום, עומדת לעורר בכל עת האפשרות להגיש עתירת אסיר בעניין זה.

21. אשר לחלוף הזמן, אומנם העורר שווה במעצר תקופה ממושכת, ואולם נוכח מסוכנותו העולה מהמעשים המיוחסים לו, ובשים לב לאמור בתסקירים כמפורט לעיל, לא שוכנעתי כי חלוף הזמן, כשלעצמו, מהווה נסיבה חדשה המצדיקה עיון מחדש בהחלטת המעצר.

אציין כי מכתב האישום עולה שלעורר היה תפקיד דומיננטי בפרשה בה הוא נאשם, אשר בא לידי ביטוי, בין היתר, הן בתכנון המקדים בו לקח חלק והן בלקיחת חלק ממשי בניסיון הייבוא. משכך, אף אם לטענת העורר לא ניתן לסווגו כ"ראש הפירמידה", הרי שמעשיו מלמדים על היותו גורם מרכזי, מה שמעצים את מסוכנותו.

22. נוכח כל האמור לעיל, לא מצאתי להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי אשר דחה את בקשת העורר לעיון

חוזר בהחלטה בעניין מעצרו, ודין הערר להידחות.

בקשת המדינה להארכת מעצרו של העורר

23. בפתח הדברים אעיר כי, כאמור, העורר שוהה במעצר תקופה ממושכת, וכי קצב התקדמות שמיעת התיק העיקרי רחוק מלהשביע רצון. מטענות הצדדים עולה כי העיכוב נבע בין היתר מהליכי הגישור שהתקיימו בין הצדדים ולא נשאו פרי. בהקשר זה אציין כי הליכי גישור בכלל, ובמסגרת הליכים פליליים בפרט, נועדו לייעל את ההליך הפלילי, ולא להיפך, כפי שנראה שאירע במקרה הנדון. יש להצר על כך ולעשות כל מאמץ לזרז את שמיעת התיק ולמנוע עיכובים נוספים.

יחד עם זאת וחרף האמור, איני סבורה שבנקודת הזמן הנוכחית יש להעדיף את זכותו של העורר לחירות על פני ההגנה על ביטחון הציבור ושלומו (ראו: בש"פ 4647/19 מדינת ישראל נ' חרלנוב, פסקה 8 (17.7.2019); בש"פ 4702/19 מדינת ישראל נ' רוחן, פסקה 8 (25.7.2019)), וזאת בשים לב למסוכנות הרבה הנשקפת מהמעשים המיוחסים לעורר ומהאמור בתסקיר המבחן, והכל כמתואר בהרחבה לעיל.

24. לפיכך, דין הבקשה להארכת המעצר להתקבל. אני מורה בזאת על הארכת מעצרו של העורר בתשעים ימים החל מיום 4.6.2020, או עד למתן פסק דין בעניינו בת"פ 15893-03-19 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

25. סוף דבר: הערר נדחה בזאת, ואילו הבקשה להארכת מעצר מתקבלת בהתאם לאמור בפסקה 24 לעיל.

לבקשת העורר, שירות בתי הסוהר ידאג להמציא לידיו את פרוטוקול הדיון מיום 16.6.2020.

ניתנה היום, כ"ט בסיון התש"ף (21.6.2020).

ש ו פ ט ת